

از دکتر آنده برژ استاد کرسی روانشناسی
و روان پزشکی دانشگاه پاریس و رئیس
فدراسیون بین المللی مدارس اولیاء و مربیان

ترجمه : دکتر آصفه آصفی
دانشیار دانشسرای عالی

تربیت خانوادگی

سعادت کودک موضوع ساده و آسانی نیست مخصوصاً در درون خانواده (تابحال موقعیت های مخصوص و تاحدی منایر با محیط مدرسه را نشان داده ایم) . برپدران و مادران است که برگردند به قسمت حق ناشناس تر و ناسپاس تر تعلیم و تربیت : یعنی اول قسمت منفی (مخالفت هائیکه غالباً غیر قابل احتراز میباشد) بعداً قسمت بهداشتی که اکثراً خوش آیند نیستند . همانطوریکه ، ضرورت و نیازهای بهداشتی ، از تنظیم ساعات غذا و خواب تا صرف تلخترین داروها که جزبایگی گیری و بی جوئی مادی و معنوی آنان که قربانی و فدائی این مسائل هستند ، (پدران و مادران) نمیتوانند توجیه گردیده و ثابت بشوند . درباره این موضوع خانم «Dorothy Confield Fisher»

انطباق و موفق باشد و نسبت به گروه کودکان « خواهران و برادران » بی‌ثمر و بدون نتیجه گردد .
تعلیم و تربیت منحصر نمی‌تواند بر روان‌شناسی فردی متکی باشد و اکثراً اتفاق می‌افتد که احتیاج بیک نوع روان‌شناسی جمعی دارد .

چون سلامتی و بهداشت در مفهوم سعادت و شادکامی کودکان وارد است، مجبوریم وجود مشکلات و نگرانی‌هایی را که در این راه وجود دارد قبول کنیم. نگرانی از کسب خوشی و لذت کودکان که برای نیل به آن، کودک هیچ مانعی را بدلیل ناپختگی قبول نمی‌کند و منع وی نیز از درک آن لذت موجب ناامیدی و ناگامی می‌گردد و همین خود مانعی در راه سازندگی و ایجاد سعادت و شادمانی واقعی وی می‌باشد. با اینهمه تمام خوشی‌های کودکان نامناسب نیستند و نیمی تمام آنچه که مطبوع طبع کودک است فقط بدلیل اینکه برای اولیایش خوش آیند نیست ، عجیب بنظر می‌رسد .

زهده و انزواطلبی ، ممکن است یکی از مفاهیم خوشبختی باشد که هر کس حق دارد برای خودش انتخاب کند ولی هرگز نمیتوان آنرا بدیگران هم تحمیل کرد . نقش پدر و مادر بیشتر عبارت است از اینکه بفرزندانشان بیاموزند تا بتوانند از آنچه که برای زندگی کردن به آنها واگذار می‌شود حداکثر استفاده را بکنند . چون دوست نداشتن و فرودگذاشتن زندگی زیر اسم انصراف « وقتاعت » در گذشته‌ها فقط بوسیله کلیسا برای آموزش هشتمین گناه کبیره القاء گردیده است و بدترین دستاویز برای تقوی و سعادت و خطرناکترین وسیله برای خورد کردن دوران جوانی است .

اگر مریدان فقط به تعریف قصه‌هایی از پیران که محو خاطره‌های کهنه و بی‌شکل زمان گذشته و برابر با خواسته‌های فردیشان باشد متکی شوند سخت در اشتباه‌اند . « جوانی » برای « خوشی زندگی » ، در آستانه موجودیت سنی قرار گرفته‌است که غالباً با « امید » تصورات جنون‌آمیز یا مخاطرات و شدائد همراه است . تقریباً تمام نوجوانان ، وقتی که

را محل‌هایی پیشنهاد میکنند که تا اندازه‌ای قابل اطمینان نیستند مثلاً برای تنظیم ساعت خواب، او از کودک چیز دیگری میخواهد و میگوید پس از اینکه کودک توانست بمرور زمان با افکار و عقاید پزشکی راجع به خواب آشنا شود ، آنوقت میتواند ساعت خوابش را با عقل و منطق خود پذیرفته و اوقات خوابش را تنظیم نماید . این مسئله ممکن است گاهی موفق شود . و از اینکه ممکن است ابتکار شخصی بجای تحمل اراده دیگری و حسن توجه و فهم مطلب ، بجای اطاعت محض ، کودک را پیش برد شایان تحسین و ستایش فراوانی است با اینحال من تعجب خواهم کرد اگر این روش بدون اشتباه و ناگزیر تلقی شود زیرا غالباً توجیه عقیده و مطلبی خالی از هرگونه زبان‌بازی و گراف‌گوئی برای قبول و رضایت کودکان پسر یادختر مشکل بنظر می‌رسد ، « من کمی حال ندارم ولی اینکار عیبی ندارد ... » « دلم میخواهد ناخوش‌تر بشوم ولی اینرا دوست دارم و میخواهم بخورم ... » قبل از اینکه تصاویر بعدی مسائل پزشکی بتواند به اندازه کافی شکل حقیقی بخود بگیرد و بتواند احساس لحظه حاضر را جبران نماید، بایستی کودک بدرجه قابل ملاحظه‌ای از تشکیل فکری و اخلاقی رسیده باشد . بطور خلاصه بچه شیرخوار کمتر از یکسال و ناتوان از درک بهترین استدلال، از مجموعه وسایل لازم برای رشد و نمو اطفال سالم و قوی ، میتواند باشد و سرکشی ، بمراقبت‌های پزشکی و یا امور بهداشتی که مورد علاقه‌اش نباشد اعتراض نماید .

بنابر پیشنهاد خانم « Fisher » یک عقیده صحیحی وجود دارد و آن این است که اگر کودک فرامین استبدادی را قبول نکند ، و قتیکه با دلیل و برهان موضوع به او تفهیم شود مشتاقانه خواهد پذیرفت و اطاعت خواهد کرد . زیرا که مطمئن است گرایش به زورگوئی درباره‌اش وجود ندارد . ولی ممکن این روش بدون هیچ‌گونه اشکالی در مورد یک کودک ، تنها در جمع بزرگسالان متفکر ، قابل

فکر می کنند برای کسب قدرتی که بتواند سعادت آنان را تأمین سازد در دور ویر خود ، بحران هائی از ناراحتی ، دلهره و خستگی را احساس می کنند ، مثل این است که هرگز هیچ کدامشان به سعادتى که مى اندیشند نرسیده اند ، بدون شك بهترین پادزهر برای این نوع ناراحتی هادر رفتار وجود دارد . رفتاری مجانی (بازیها ، ایجاد وسائل هنری ، ورزش و ...) رفتار مفید (اعتقاد به يك موضوع و مسئله ، يك اثر ، و يك شغل و حرفه ، كار برای بدست آوردن نان ...) .

منش و تمایل روحی زخمی و مجروح ، منابع قدرت کمتری دارد و در نتیجه میتواند استقامت و پایداری کمتری در مقابل بدیها و مشکلات نشان دهد . از اینجا و بنا بر این اولین برنامه پدر و مادر یعنی احترام گذاردن به افکار کودکان ، توجه به احساسات تازه و جنب و جوش و همت و تحرك اختیاری آنان ، میتواند نتیجه بهتری داشته باشد و برای شکوفائی هم آهنگ این موجود تازه سال ارزشمند میباشد ولی باید توجه داشت که افراط در اینکار یعنی لوس کردن زیاده از حد ویا ولخرجی زیادتر برای آنها نتیجه ای معکوس و زیان آور در بر خواهد داشت .

سعادت و خوشبختی دوران کودکی مسئله ایست که با زمان و مکان برابر میشود . پسران و دخترانی هستند که هر چه بخواهند به آسانی بدست می آورند و هرگز هم خود را خوشبخت نمیدانند و برعکس دیگران که آزادی و امکانات کمتری دارند ، تا بتوانند به تمام هوسهایشان دست رسی یابند ولی خود را بنوعی راحت تر و آزادتر احساس کرده و از زندگی خود لذت بیشتری میبرند . این نیست مگر اخلاق خوب ، عدالت ، استحکام عقیده و محبت که آنان را بیشتر بخود جلب می کند تا کادوهای عالی و سنگین . از این سه عنصر ، اخلاق خوب ، شاید در درگیریها و ناراحتیهای روزمره مشکلتتر است و برای حفظ آن صرف نیروئی دائمی و بی گیر لازم است تا هر لحظه رفتار و برخورد ها تازه تر ، سرشارتر و بارورتر

انتخاب شود .
 وقتیکه پدر ومادر توانائی واستعداد این را دارند که بتوانند فرزندانشان را برابر با مسائل غیرمنتظره و ناگهانی هدایت نمایند آنان را بسهولت به تحرك وادارند می توانند برمشکلات فائق شوند بدون آنکه ظاهراً مسئله ای جلب توجه نماید واز همین راه موفق می شوند تا فرزندانشان مزه سعادت را بدون ابراز هیچ گونه قصد محقانه ای چشیده واز موقعیتی ولو خیلی هم ناچیز لذت برده وکانون خانوادشان همیشه گرم و روشن باقی بماند . اما فراموش نشود این استعداد وقریحه بسیار نادر و کمیاب است . افسوس در دوره پراز اشکال ، همه با تمرین های تطبیقی کسب معلومات می کنند . ولی این دانش اندوزی جز بخودش و برای خودش نتیجه ای دربر ندارد .

اما درباره خوشیها وشادمانیهای بسیار زیادی که پدر ومادری حق دارند برای اینکه بتوانند

ولغزش تولید مینماید .
 برابر با روش های معمولی کاملترین خوشی ها ، آنهائی هستند که بتوانند با مساعی شخصی بدست آیند، بنابراین هرچه کمتر با موقعیت وثروت خانواده بستگی پیدا می کند ، کودک اسباب بازی را که خودش درست کرده دوست دارد ، هرچند که بدشکل ویدقواره باشد ویک اسباب بازی قشنگ پیک نیک برای او یک حادثه ای غیرمنتظره است ، اگر بتواند

بقیه در صفحه ۵۴

جدول کلمات متقاطع

تیم های فوتیبال وطن ۳ - خمیس به زبان انگلیسی - باسج نشان درهمی اوضاع است - علامت رضایش دانسته اند ۴ - باغی در شیراز - پراکنده کردن سپاه دشمن ۵ - از سنجیدنی ها - رود کشور فراغنه - بلی به زبان آلمانی ۶ - خجستگی و نیکبختی - یکی از اعمال ۷ - گاهی در کار پیش می آید - تکرار یک حرف ۸ - مکان و ماوا - عروس آسمان لقب دارد - جواب داده شده ۹ - اقامت کردن در جایی - یک دست کامل ظرف ۱۰ - جای نماز و عبادت - در سفیدی و شفافی معروف است ۱۱ - امر به رفتن حیوان می کند - صاحب دو دیده روشن - مثل و نظیر ۱۲ - از رقص های امریکائی که زمانی رونق زیادی داشت ۱۳ - خربزه نارس - دختر به زبان گیلانی ۱۴ - بوی رطوبت - با بر آن بنهند منفجر می شود - حرفی در زبان لاتین ۱۵ - وقتی که شک نباشد - آدم زرنگ از آب هم میگیرد ۱۶ - عقیم است - در کار لازم باشد - کجاست ۱۷ - خداوند یکتا - سرود و نغمه است و مطرب می خواند ۱۸ - عددیست - برای رفتن به شاه چراغ باید آنرا پیمود و رفت !

تعلیم و تربیت خانوادگی

وشیرینی سازنده ای باقی میماند که تمام وجود را دربرمیگیرد . و کودکان آنها را مانند نوعی خاطره و خیالهای زیبای فوق بشری در خاطر خود حفظ می کنند و از کوچکترین خدشه ای به آن خاطرات که باعث ازبین بردن تلالو آن گردد رنج میبرند . یک زدو خورد خانوادگی در این روزهای مقدس ضربه ای وحشتناک است برپیکره خاطرات خوش و فراموش نشدنی بچه ها که متأسفانه بزرگسالان نمیتوانند آنها را ترمیم کرده و تشریف بخشند .

استفاده کند که بسته بندی ، حمل و نقل و یا برپا کردنش بعهده او واگذار شده است .
بالاخره باقی میماند خوشیهای دیگری که بدون وارد شدن در گروه های ذکر شده بدلیل اثرات شادای بخشی واحاطه باطراف وجوانیشان پذیرفته بحساب می آیند . آنها عبارتند از شادیهائیکه همراه با جشن ها و اعیاد مثل جشن تولد ، نوئل و یا وقایع مخصوص (زیرا وقایع مخصوص غذای لازم دوره جوانی است) در خلال یادبودهای این اعیاد لطافت

وقتی که پسرها سیگار میکشند

لااقل در سنین کم ونوجوانی معتاد به سیگار نشود زیرا همانطور که آمارها و تحقیقات دانشمندان نشان داده است این اعتیادات زودرس ممکن است متعجب باعتیاد مواد مخدر خطرناک مانند هروئین و حشیش گردد و آنوقت است که پدر و مادر سهل انگار تا آخر عمر هم نمی توانند خود را ببخشند .

سیگار کشیدن بچه های خود اقدامی برای جلوگیری از اعتیاد آنها نمیکند مجازات می شوند . البته این قوانین از نظر عملی سودی نخواهند داشت و این در حقیقت پدرها و مادرها هستند که باید نسبت بفرزندان خود مسئولیت حس کنند و از نظر مسئولیت وجدانی و اخلاقی مراقبت نمایند که فرزند آنها

بهبتر است مسابقات دستجمعی ورزشی میان معتادان به سیگار و آنهایی که سیگار نمی کشند ترتیب دهند تا معلوم شود معتادان چطور در این مسابقه مغلوب می شوند .
در بعضی از کشورها سیگار کشیدن نوجوانان و مخصوصاً تظاهر باینکار قانوناً مجازات دارد و حتی اولیاء و پدران و مادرانی که با علم به